

havien hagut d'abandonar la càtedra després de la guerra. Però, malgrat un ambient poc favorable, no era impossible que els que volien dedicar-se seriosament a l'estudi poguessin progressar en el coneixement humanístic o científic. Alguns professors van fer esforços notables per mantenir el prestigi de la institució i per fomentar i organitzar grups d'estudi i de recerca, malgrat les condicions acadèmiques adverses i la penúria dels recursos.

La direcció de la Biblioteca Balaguer

En acabar la carrera, Teresa Basora va venir a Vilanova el 1948, per col·laborar professionalment a la direcció de la Biblioteca Balaguer. Aquesta institució havia passat una forta crisi en acabar la Guerra Civil, crisi que té un origen força més antic, ja que les dificultats econòmiques de subsistència arrancaven des de la seva mateixa fundació. Per poder mantenir en funcionament la biblioteca, la Junta de Patronat, el 1915, va sol·licitar l'ajut de l'Estat i es va arribar a un conveni pel qual l'Estat es feia càrrec de la direcció tècnica de la Biblioteca, que seria prestada per un funcionari. Com a conseqüència de l'acord, diversos funcionaris del Cos facultatiu d'Arxivers, Bibliotecaris i Arqueòlegs (Miquel Ferrà, Aurea Javierre, Ignacio Rubio Cambroner, Miquel Agelet, entre d'altres) havien estat destinats a Vilanova, amb estades de durada diversa; sovint havien aprofitat el destí a Vilanova per tenir mèrits per poder concursar a una plaça de més categoria. Algun, simplement havia pres possessió sense arribar a ocupar la plaça. Dels funcionaris directores de la Biblioteca Balaguer podem donar-ne algunes informacions o anècdotes que ajuden a emmarcar la situació. El primer a ocupar la plaça després de l'acord de 1915 va ser Angel Ramírez Casinello, que va fer una estada efímera. El mateix any el va substituir Miquel Ferrà i Juan (Mallorca, 1885), que era un poeta i escriptor mallorquí, que ben aviat va fer amistat amb Enric C. Ricart, Rafael Sala i Josep F. Ràfols, que llavors tenien una edat semblant; era quan s'editava a Vilanova la revista literària *Themis*, en la qual Ferrà va col·laborar; tan aviat com va poder va demanar el trasllat a Barcelona i més tard a la seva Mallorca natal. Aurea Javierre Mur ha estat una figura prestigiosa en el món dels arxius, autora de diversos treballs de recerca. Ignacio Rubio Cambroner (Valladolid, 1895), erudit historiador, va guanyar la plaça el 1923; es va relacionar amb els dirigents locals del règim de Primo de Rivera i va arribar a ser alcalde de Vilanova entre el setembre de 1928 i el desembre de 1929; en aquest període va ser nomenat bibliotecari de la Diputació de Barcelona i de la Universitat de Barcelona. Miquel Agelet Gosé era de Lleida, ciutat a la qual va procurar retornar el més aviat possible; va dirigir la biblioteca de Vilanova entre el gener de 1930 i el març de 1933.

En aquesta data va permutar la plaça amb Pilar Corrales Gallego (Zamora, 1901), que va estar a Vilanova durant la Guerra Civil i en el període immediatament

posterior, quan l'Estat es va incautar dels serveis de la Biblioteca Museu Balaguer.

Quan va cessar Pilar Corrales, el 1946, no es va cobrir la plaça, com a conseqüència de la manca de funcionaris disponibles, entre altres motius. La prestació del servei, no només de la Biblioteca sinó també del Museu, es va acumular a la Direcció del Museu Arqueològic de Barcelona, i se'n va encarregar al Dr. Martín Almagro Bach, que llavors, a més de director d'aquest Museu, era catedràtic de Prehistòria i Història Antiga de la Universitat de Barcelona. El prof. Almagro procurava trobar treballs per alguns dels seus alumnes de la Facultat de Filosofia i Lletres recent graduats, que col·laboraven amb ell. (Aleshores, els estudis humanístics estaven englobats en una facultat única, abans de produir-se les subdivisions que s'hi van introduir més tard). Un d'aquests alumnes era Teresa Basora, que havia fet pràctiques a l'Arxiu de la Corona d'Aragó i al Consell Superior d'Investigacions Científiques. El 1948, Teresa Basora, va començar a treballar a Vilanova interinament però amb voluntat i dedicació, de la mà del Dr. Almagro; ben aviat va gaudir de la seva confiança i li va anar delegant diverses funcions. Seguint l'orientació del Dr. Almagro, el 1954, Teresa Basora va fer les oposicions per entrar en el cos facultatiu d'Arxius i Biblioteques. Un cop ingressada com a funcionària, li va tocar un primer destí professional a Albacete, però tot seguit la Junta de Patronat de la Biblioteca Museu Balaguer va gestionar que pogués ser destinada a Vilanova. El 1955, en un concurs, va obtenir aquesta plaça i des de llavors, fins la jubilació el 1988, la va ocupar ininterrompudament.

Per aquests anys, de la direcció del Museu Balaguer, se'n va encarregar Antonio Arribas Palau, sota la tutela de Martín Almagro.

El destí per al qual va ser nomenada Teresa Basora era el de directora de la Biblioteca, però més tard, la Junta de Patronat també li va confiar la de Museu, quan va cessar Antonio Arribas; és a dir, que ella es va ocupar de tots els serveis de la Institució.

Teresa Basora, com he dit, pertanyia a un grup d'alumnes avantatjades del prof. Almagro a les quals va anar conduint en els camps científics de la seva especialitat. A més d'ella, formaven el grup Francina Solsona, Carme Batlle i Maria Mercè Costa, que al llarg de tota la vida van mantenir una amistat i una col·laboració professional constants, van participar conjuntament en congressos, viatges i reunions d'estudi i van ocupar llocs de responsabilitat a la universitat o en arxius i biblioteques públiques.

Destí com a directora

Durant quasi quaranta anys, Teresa Basora va tenir una dedicació constant a la Biblioteca Museu Balaguer. Vull destacar-ne diversos aspectes. En primer lloc, el llarg període de permanència en aquest lloc professional; ella va considerar el seu destí com a definitiu, mentre que per a tots els que l'havien